

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori, se dă rabat corespunzător. Insertiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai, nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Credința noastră

1. Mare este taina dreptei credințe

(I Tim. 3, 16)

a) Dorind să cuprind în cuvinte învățătura de credință a Bisericii noastre, mă apropiu cu sfială și evlavie de această învățătură. Și nu pot grăi altceva decât: cum voi putea să talmăcesc în cuvinte această învățătură, când ea e descoperire dumnezeiască și când pe Dumnezeu nu-l poate cuprinde nici un cuvânt, căci El este mai presus de minte și de cuvânt, mai presus de priceperea noastră, de cuvintele noastre? Căci oricât ne-am strădui cu mintea și ne-am sili prin cuvinte să înțelegem și să grăim cele dumnezeiești, trebuie să recunoaștem că aici este o taină mare, nemărginită, care nu încapă în găoacea slabelor noastre cuvinte. Pe Cel ce cerurile cerurilor nu-l cuprind, cum îl vor putea cuprinde cuvintele? De aceea Sfântul Apostol Pavel scrie către Timotei (I Tim. 3, 16): „Mare este taina dreptei credințe!” Cu adevărat mare și necuprinsă.

b) Dacă noi nu putem spune în cuvinte taina Dumnezeirii, taina lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu intrupat, Iisus Hristos însuși — în vremea viețuirii Sale pe pământ — a grăit în cuvinte dumnezeiești despre Dumnezeu-Tatăl, despre Sine însuși, ca Fiul Tatălui, și despre Sfântul Duh, despre marea Taină a Sfintei Treimi, Dumnezeu cel Unul în ființă și întreit în fețe, despre voia cea sfântă și mîntuitoare a Dumnezeului nostru. Sînt cuvinte prin care Dumnezeu însuși ne grăiește despre Sine și despre voia Sa, ca să-L cunoaștem, ca să credem în El, să-l iubim și să urmăm Lui. Iisus Hristos însă nu a grăit numai în cuvinte, ci și în fapte, în întreaga lui viață — așa că în persoana, viața, faptele și cuvintele Lui simțim că ni se descoperă Dumnezeu însuși și ne cheamă ca să viețuim în El și El să se sălășluiască în noi.

c) Iisus Hristos a transmis învățătura Sa celor ce-L ascultau, dar — mai ales — Sfinților Apostoli, pe care i-a ales El ca aceștia să știe „tainele împărăției lui Dumnezeu” (Luca 8, 10), și cărora le-a dat întreaga învățătură dumnezeiască (Matei 28, 20) și peste care a revărsat Duhul Sfânt, ca să le lumineze mintea și să le dea putere de a propovădui la toată lumea pe Hristos-Dumnezeu, de a îndruma pe toți pe calea adevăratei credințe, dreptei învățături, și dreptei viețuirii în Iisus Hristos (F. Ap. 1, 8; 2, 33. 39).

Sfinții Apostoli înșiși s-au străduit ca — sub lumina Duhului Sfânt — să țină toți neschimbata învățătura pe care au primit-o de la Iisus Hristos, știind că Iisus Hristos este cu ei, că El a spus că „unde sînt doi sau trei adunați în numele meu acolo sînt și eu” în mijlocul lor și „cu voi sînt pînă la sfîrșitul veacurilor” (Matei 28, 20).

De aceea Sfinții Apostoli, cînd au trebuit să formuleze o învățătură creștinească, s-au adunat în sinod și așa au formulat toți aceeași învățătură, scriind: „Părutu-s-a Duhului Sfînt și nouă” (F. Ap. 15, 6. 28).

Cum Sfinții Apostoli se apropiu de sfîrșitul vieții lor, ei au așezat în Biserica lui Hristos episcopi, cărora le-au transmis întreaga învățătură a lui Iisus Hristos, cu îndrumarea să o păstreze neschimbata, căci aceasta este adevărata învățătură, și să se ferească de învățătorii mincinoși și să lupte împotriva învățăturilor false, care erau și pe vremea Sfinților Apostoli (F. Ap. 20, 28—31; II Tim. 3, 14; 4, 3—5; Tit 1, 5. 9—14).

d) Așa a făcut Biserica de atunci și pînă astăzi. Și anume: dreapta învățătură a Bisericii nu a stabilit-o, cînd a fost nevoie să fie înlăturate învățăturile rătăcite, un episcop sau altul, un preot sau altul, un credincios sau altul, ci a stabilit-o sinodul tuturor episcopilor, căci peste acest sinod era umbrirea Duhului Sfînt și lucrarea lui Iisus Hristos, și acest sinod era „gura Bisericii”, căci el mărturisea despre credința întregii Biserici, cea dată de la început de Iisus Hristos și Sfinții Apostoli, pe care Biserica a păstrat-o și o păstrează neschimbata și a apărut-o și o apără de cei ce au răstălmăcit-o și o răstălmăcesc.

e) De aceea noi, dacă îndrăznim a grăi aici despre învățătura de credință, nu o facem de la noi, ci grăim cu cuvintele lui Iisus Hristos, cu cuvintele Sfinților Apostoli, cu cuvintele celor șapte Sinoade ecumenice, cu cuvintele Bisericii — care e Mireasa lui Hristos, însuflețită de Duhul Sfînt, care e Duhul Adevărului, al adevăratei învățături și viețuirii în Iisus Hristos, în Biserica Sa cea Sfîntă.

Așa că vom folosi Simbolul credinței, formulat de Sfinții Părinți la Sinoadele I ecumenic de la Niceea (la care a fost și un episcop de la Constantința) și II ecumenic de la Constantinopol, și vom grăi după hotărîrile celorlalte Sinoade ecumenice și după învățătura cea din veac a Bisericii dreptmăritoare.

Să ne rugăm dar Domnului ca să ne lumineze mintea, să ne încălzească inima, ca să putem primi cu dragoste și cu credință învățătura cea dreaptă, adevărată și mîntuitoare, să ne ferească de credințe deșarte și să ne ajute să trăim după această dreaptă învățătură, căci numai o minte luminată și o viață sfîntă poate să se apropie de marea și negrăita taină a dreptei credințe, taina Dumnezeirii celei mai presus de minte și de cuvânt.

† NICOLAE.

Mitropolitul Ardealului

„Să ne iubim unii pe alții!”

(Din Sf. Liturghie)

Viața noastră creștină cu nimic nu se poate asemăna mai bine decât cu un urcuș lung, adesea greu dar frumos și plin de bucurii. Un urcuș însă nu spre zări de munte, ci spre înălțimi duhovnicești, sufletești, spre culmi de sfințenie, de apropiere de Dumnezeu. Pentru ca acest urcuș să fie cît mai ușor și mai fără greș are și el nevoie, asemenea excursiilor din munți, de un anumit marcaj, de anumite săgeți. Aceste semne care ne indică sau ne arată drumul cel bun le avem în învățăturile și îndemmurile pe care Biserica noastră ni le împărtășește cu fiecare prilej.

Unul dintre aceste îndemnuri și cel mai de seamă, preotul sau diaconul ni-l amintește la fiecare Sf. Liturghie, înainte de rostirea Crezului, prin cuvintele: „Să ne iubim unii pe alții, ca într-un gînd să mărturisim”.

Să zăbovim puțin asupra cîtorva înțelesuri ale acestui îndemn.

După cum știm, întreaga Sf. Liturghie este repetarea pe scurt a petrecerii pe pământ a Fiului lui Dumnezeu, din care motiv la fiecare din această neîntrecută slujbă noi sîntem martorii Nașterii, propovăduirii, răstignirii, Învierii și Înălțării Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. Fiecare Sf. Liturghie deci ne amintește de nemărginita dragoste a lui Dumnezeu pentru noi, faptele Sale, dragoste la care și noi sîntem obligați să răspundem cu dragostea noastră de Dumnezeu, din care izvorăște dragostea pe care trebuie s-o avem unii față de alții.

Așa se face că Sf. noastră Biserică ne cere această dragoste cu atîta tărie totdeauna, iar în chip direct ori de cîte ori se slujește Sf. Liturghie.

Și cu bun temei face ea acest lucru, pentru că dragostea despre care grăim este bunătațe, este inimă caldă și curată, este suflet mereu deschis spre semenii noștri, pentru sfaturi și vorbe cu folos, este privire blîndă, este mîna întinsă pentru a da, pentru a ajuta și pe alții, este dăruire, revărsare continuă de gînduri, de simțiri și, mai ales, de lucrări, de fapte de ajutorare, de ridicarea fraților noștri, a semenilor noștri.

Dacă ar fi să ne fixăm totuși cîteva puncte mai precise, putem spune de pildă că dragostea pe care, ca creștini, sîntem obligați s-o urmăm înseamnă activitate, înseamnă osteneală nu pentru a aduna aur și argint, nu pentru a strînge comori văzute, care astăzi sînt și mîine nu mai sînt, ci pentru a ne cîștiga cinstit pîinea cea de toate zilele, atît pentru noi și ai casei noastre, cît și pentru a putea milui și pe alții mai neajutorați. Dar înseamnă în același timp și cu deosebire osteneală pentru a ne păzi de orice rău care ar putea să ne întineze, să ne păteze făptura, înseamnă sudoare în a face în fiecare zi cîte un pas înainte pe calea faptelor bune, în a urca mereu cîte o treaptă pe scara care ne apropie tot mai mult de Părintele nostru ceresc.

Mai putem spune că dragostea de care vorbim mai înseamnă și unitate, adică apropiere unii de alții, ca într-o mare familie binecuvîntată, în care stăpînesc cele mai curate simțiri frățești. Și, după cuvîntul Psalmistului, cît este de frumos „cînd frații sînt împreună”. Întocmai ca un chiag minunat, ca o putere, ca o forță tainică, dragostea aceasta ne adună laolaltă, pentru ca împreună „într-un gînd să mărturisim pe Tatăl pe Fiul și pe Sf. Duh, Treimea cea de o ființă și nedespărțită” — cum răspunde strana la îndemnul preotului: „Să ne iubim unii pe alții”. „S-a făcut Biserica — ne învață Sf. Ioan Gură de Aur — nu ca să fim

(Continuare în pag. 2)

Cinstirea Sfintei Cruci

Înainte de venirea Mântuitorului, ca și în primele decenii de viață creștină, Crucea era socotită ca un obiect de batjocură, iar moartea pe Cruce ca o moarte rușinoasă. La acest fel de moarte nu erau condamnați decât tâlharii, criminalii și sclavii.

La început, creștinii încă considerau moartea pe Cruce ca ceva rușinos și nu puteau împăca dumnezeirea lui Hristos cu acest fel de moarte degradantă. Nu puteau să-și închipuie cum Fiul lui Dumnezeu, care a venit să mântuiască lumea, a putut fi osândit la acest fel de moarte. În sufletele lor era acest fel de îndoială cu privire la moartea Mântuitorului pe lemnul de ocară al Crucii.

Sf. Apostol Pavel, în întâia sa epistolă către Corinteni, cap. 1, 18, liniștește sufletele credincioșilor din Corint cu privire la această îndoială, fiind le spune că oricât ar fi de nesocotită Crucea Domnului de către păgâni și evrei „pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu”. Acesta este cel dintâi glas care se ridică întru apărarea Crucii Domnului, e glasul marelui apostol Pavel. Ce îndoială, cu privire la Crucea Domnului mai puteau avea de acum creștinii din Corint? Ce mai puteau zice cei ce nesocoteau crucea Mântuitorului? Sf. Pavel prin aceste cuvinte alungă îndoiala din suflete spunând că crucea, pentru cei care se mântuiesc, este puterea lui Dumnezeu. De acum încolo creștinii nu mai consideră Crucea ca fiind un obiect de batjocură; încep s-o cinstesc, o așează pe altare în biserici, în casele lor și pe morminte. Lucrul lor îl încep cu semnul Crucii așa după cum ne mărturisește un scriitor bisericesc din sec. II, Tertulian, într-o carte a lui, și care ne spune: „La fiecare pas și la fiecare faptă ne însemnăm cu semnul Crucii”. Cea mai veche reprezentare a Crucii o avem tot din secolul al II-lea.

Un cult al crucii Domnului începe mai târziu, prin secolul al IV-lea, după ce a fost aflată Crucea Mântuitorului pe Golgota, de către Sf. Elena, mama lui Constantin cel Mare. Acolo a fost construită și o biserică. După aflarea Crucii, în ziua de 14 septembrie, anul 335, episcopul Macarie al Ierusalimului s-a urcat pe amvonul acestei biserici și a înălțat Sf. Cruce în văzul tuturor credincioșilor. Toți s-au închinat lemnului celui de viață făcător, care a fost sfințit prin Sângele lui Hristos.

Sărbătoarea aceasta, la început, a fost o sărbătoare locală, dar mai târziu s-a generalizat și a devenit o sărbătoare a întregii creștinătăți. La aceasta au contribuit și unele evenimente. Între acestea amintim readucerea din Persia a crucii de către împăratul Heracliu, în anul 628. Se știe că Sf. Cruce a fost luată în anul 614 de către Cosroes al II-lea regele perșilor, care a ocupat Ierusalimul, a ars biserica Învierii și a ucis foarte mulți creștini. Împăratul Heracliu, după lupte grele învinge pe perși și readuce crucea la Constantinopol, unde în 14 septembrie, anul 629, a fost așezată cu mare cinste în biserica Învierii. La generalizarea acestei sărbători a contribuit și birușina și semnul pe care l-a văzut pe cer împăratul Constantin cel Mare în ajunul luptei împotriva lui Maxențiu. Împăratului Constantin i s-a arătat pe cer semnul Crucii, cu aceste cuvinte scrise: „În acest semn vei învinge”. El — după cum ne spune istoricul Eusebiu — a așezat pe steagurile lui semnul acesta și a biruit pe vrăjmașul său Maxențiu. După această birușină a crescut și în inimile creștinilor dragostea și cinstirea lor pentru Sfânta Cruce a Domnului. Astfel, sărbătoarea Sfintei Cruci a devenit o sărbătoare a întregii creștinătăți.

Acestea sînt pe scurt câteva evenimente istorice legate de sărbătoarea Sf. Cruci, care în Biserica Ortodoxă se sărbătorește la data de 14 septembrie. Biserica mai cinstesc Sf. Cruce și la data de 1 august și în Duminica a treia din Paresimi.

Să vedem acum care este învățătura Bisericii noastre Ortodoxe în legătură cu Sfânta Cruce.

Biserica noastră cinstesc Sfânta Cruce fiindcă Crucea este instrumentul prin care bunul Dumnezeu a voit să ne cîștigăm mîntuirea cea veșnică, după cuvintele Sf. Petru, care ne spune: „El a purtat păcatele noastre, în trupul său, pe lemn, pentru ca noi murind față de păcate, să viețuim dreptății” (I Petru 2, 24).

Noi mai cinstim Sfânta Cruce fiindcă ea a fost un altar, cel mai sfînt altar, pe care s-a adus cea mai sfîntă și dumnezeiască jertfă: Hristos.

Biserica noastră cinstesc Sfânta Cruce și din motivul că și Sf. Apostoli au cinstit-o. Sf. Apostol Pavel, în epistola către Galateni, cap. 6, 14, are aceste cuvinte: „Iar mie, să nu-mi fie a mă lauda, decât numai în crucea Domnului nostru Iisus Hris-

tos, prin care lumea este răstignită pentru mine, și eu pentru lume!”

Creștinătatea întregă din toate timpurile și din toate locurile a cinstit crucea Domnului ca fiind instrumentul prin care ne-a venit mîntuirea de păcat.

Sfînta Cruce este asemenea unei cărți deschise în care se cuprinde pe scurt întreaga învățătura creștinească. Cine vrea să citească din această carte o poate face și e bine s-o facă.

Cuvîntul „cruce” poate avea mai multe înțelesuri. El poate însemna lemnul pe care a fost răstignit Mîntuitorul, poate însemna suferința și patima lui Hristos (Marcu 8, 34), sau chiar semnul Crucii. Acest semn se face împreunînd cele trei degete de la mîna dreaptă (degetul mare, arătătorul și mijlociul, celelalte două le închidem spre palmă) și o ducem la frunte, la piept și la cei doi umeri, zicînd cuvintele: „În numele Tatălui, și al Fiului și al Sfîntului Duh, Amin”. La sfîrșitul fiecărei rugăciuni zicem: „Mărire Tatălui și Fiului și Sfîntului Duh”. Amin. Împreunarea celor trei degete, ca și închiderea celor două spre palmă și ducerea mîinii la frunte, la piept și la umeri are o semnificație foarte adîncă. Cele trei degete pe care le împreunăm cînd facem semnul Crucii simbolizează cele trei Persoane ale Sfintei Treimi. Cele două pe care le închidem reprezintă cele două naturi ale Mîntuitorului: omenescă și dumnezeiască. Ducerea mîinii la frunte însemnează cinstirea pe care noi o dăm lui Dumnezeu-Tatăl, care este Stăpînul tuturor creaturilor.

„Să ne iubim unii pe alții!”

(Urmare din pag. 1)

împărțiți sau împărechiați noi care ne adunăm în ea, ci pentru ca cei împărțiți să devenim una”, sau cum spune în altă parte același Sf. Părinte: „Cei ce trăiesc în dragoste și unire bucură mai mult pe Dumnezeu”.

Dragostea mai înseamnă apoi și *pace*, cu noi înșine, cu semenii noștri, în lumea întreagă, pentru că atunci cînd cuprindem în inima noastră, în sufletul nostru pe tot omul, aceste simțăminte ale noastre nu ne îngăduie să facem nimănui rău. Dimpotrivă, ele ne împing să urmărim dreptatea și cinstea între oameni, buna cuviință, sinceritatea, într-ajutorarea, respectul față de persoana și munca altuia și încă multe alte elemente care ajută la zidirea bunei înțelegeri și a păcii între oameni.

Este bine să știm că în vechime, la momentul liturgic cînd preotul rostea cuvintele: „Să ne iubim unii pe alții” — credincioșii se îmbrățișau, dîndu-și așa-numita sărutare a păcii. Astăzi acest lucru îl fac doar preoții în altar. Dacă dragostea — spune Sf. Ioan Gură de Aur — „ar fi cu îmbelșugare răspîndită, atunci n-ar mai fi nevoie nici de legi, nici de tribunale, nici de pedepse, nici de osînde și nici de altceva de acest fel, pentru că dacă toți ar iubi și ar fi iubiți nimeni n-ar mai nedreptăți pe altul cu ceva, ci și uciderile și luptele și războaiele și furturile și lăcomiile și în sfîrșit toate relele ar fi scoase dintre oameni”.

După cuvîntul Sf. Apostol Pavel: „dragostea îndelung rabdă, se milostivește; dragostea nu se semețește, nu se trufește, nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se întărită, nu se gîndește la rău, nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr” (I Cor. 13, 4—6).

Toate aceste date minunate avîndu-le în vedere și desigur încă altele asemenea lor, tot Sf. Apostol Pavel se adresează corintenilor și nouă tuturor, zicînd: „De-aș grai în limbi omenesti și îngereși, iar dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare și chimval răsunător. Și de-aș avea darul proorociei și de-aș cunoaște toate tainele și toată știința și de-aș avea atîta credință încît să mut și muntii, iar dragoste nu am, nimic nu sînt. Și de-aș împărțit toată avuția mea și de-aș da trupul meu să-l ardă, iar dragoste nu am, nimic nu-mi folosește” (I Cor. 13, 1—3).

Iată deci că pentru noi creștinii, orice faptă mare am face în această lume, fie că am vorbi în toate limbile pămîntului sau în graiuri îngerești, fie că am cunoaște toate tainele lumii, fie că am avea darul minunilor, fie că am împărți tot al nostru celor nevoiași și chiar viața dacă ne-am da-o pentru Iisus Hristos — dacă toate acestea nu sînt însoțite de gînduri bune, de simțăminte, de intenții care să urmărească binele oamenilor și slava lui Dumnezeu, dacă n-au deci pecetea dragostei, aceste fapte n-au nici o valoare mîntuitoare înaintea lui Dumnezeu. Sf. Efrem Sirul aseamănă această situație cu o persoană de vază care ar pre-

gina la piept însemnează pogorîrea lui Dumnezeu pe pămînt „pentru noi oamenii și pentru a noastră mîntuire”. Cînd ducem mîna la cei doi umeri voim să arătăm împăcarea și unirea omului cu Dumnezeu prin darul Sfîntului Duh.

Și cu privire la semnul Crucii avem texte în Sfînta Scriptură. În Vechiul Testament (Facere 48, 14) ni se spune că Israel binecuvîntînd pe cei doi copii ai săi și-a încrucișat mîinile. Tot așa avem pe Moisi care, în războiul cu Amalec, își ținea mîinile în sus (Ieșire 17, 11), ca să biruiască Israel. Această ridicare a mîinilor prefigurează semnul Crucii.

Sărbătoarea Sfintei Cruci să fie pentru noi un prilej nimerit de popas și de întărire a credinței noastre în Hristos cel răstignit. Crucea însemnează suferință, dar prin ea vine și bucuria unei vieți curate. Hristos prin Cruce a biruit păcatul și a răscumpărat lumea. Și noi prin Cruce vom învinge patimile trupului nostru și vom cîștiga fericirea cerească.

Toți sfinții și toată creștinătatea din toate timpurile au cinstit Sfînta Cruce și s-au închinat lemnului celui de viață făcător. Fericitul Augustin are aceste cuvinte vorbind despre Sfînta Cruce: „Te cinstesc, o, Sfîntă Cruce, că pe tine te-a sfințit trupul și sângele lui Iisus Hristos Tu ai întărit pe Apostoli; mucenicilor le-ai dat curaj și pe fecioare le-ai păzit. Tu aperi Biserica, tu umpli cerul cu locuitori noi și la ziua cea mare a judecării te vei arăta cu Iisus Hristos, spre bucuria celor drepti și spre întristarea celor nedrepti. Fie-căruia dintre noi să ni se arate acest semn spre bucurie, și să ne conducă în lăcașurile cele fericite ale veșniciei, Amin”.

Al. Moisiu

găti o masă mare pentru oaspeți de seamă, masă însă din ale căror bucate alese ar lipsi sarea, fapt datorită căruia toată masa și-ar pierde valoarea.

Dar iată că mai sînt și printre noi cîte unii care se laudă cu alte rînduiri, cu altă viață creștină, ca și cînd aceea ar fi mai bună, mai bine plăcută lui Dumnezeu. Desigur că această laudă nu este bună, nu este dreaptă, pentru că, din cele de mai sus, ne-am putea da seama că nu lauda ne mîntuiește, ne face drepti înaintea lui Dumnezeu, ci faptele noastre bune, inima noastră curată, dragostea noastră de Dumnezeu și de oameni. Am văzut că omenia, cuminenția, blîndețea, modestia, hărnicia, cinstea, iubirea de oameni, iubirea de țară și altele asemenea sînt pecetea sau elementele care ne ajută să ne dăm seama că avem de a face cu un creștin adevărat, așa cum îl vrea Dumnezeu. „În zadar deci ne-am lauda — așa cum spune un părinte din vechime (Ioan Casian) — cu cititul Scripturilor, cu sărăcia, cu postul, cu privegherea dacă n-am dobîndit dragostea către Dumnezeu și către aproapele”. Ne-o spune și Mîntuitorul cînd zice: „Din aceasta vor cunoaște toți că sînteți ucenicii mei — urmașii mei adică, credincioșii mei — dacă veți avea dragostea între voi” (Ioan 13, 5).

Să ne fie deci cît se poate de clar, că rostul credinței noastre, al rugăciunilor noastre, al faptelor noastre bune, al sărbătorilor noastre, al ținerii posturilor, al mergerii noastre la biserică și al tuturor celorlalte rînduiri creștinești este numai și numai acela de a ne face tot mai buni, tot mai înțelepți, tot mai cuminiți, tot mai cinstiți, tot mai de omenie, tot mai asemenea lui Dumnezeu.

„Să ne iubim unii pe alții ca într-un gînd să mărturisim” — sîntem îndemnați la fiecare Sf. Liturghie. Să luăm deci aminte cu toată făptura noastră la acest atît de important îndemn.

Să înlăturăm din noi și dintre noi ura, care îmbolnăvește, uneori chiar ucide, atît sufletul cît și trupul nostru, să îndepărtăm vrajba, dușmănia, răzbinarea, vorbirea de rău, mînia și altele asemenea lor, care atîtea neajunsuri și neajunsuri aduc în lume.

Înlăturînd aceste rele, să ne străduim a ne ajuta unii pe alții, să ne vorbim frumos unii altora, să ne salutăm cei tineri pe cei mai bătrîni, să nu rîvnim și nici să nu punem mîna pe ceea ce nu e al nostru, să picurăm în fiecare zi în ființa noastră cîte o picătură din dragostea aceasta la care ne cheamă Sf. Liturghie, să fim strîns uniți în jurul Bisericii noastre străbune — singura care ne arată calea cea negreșelnică pe care avem de mers ca creștini —, să fim ca o familie mai mare în care domnește pacea și buna înțelegere, pentru ca cu o inimă și un gînd să preamărim pe Tatăl, pe Fiul și pe Sf. Duh, Treimea cea de o ființă și nedespărțită.

Diacon Gh. Papuc

TIMOTEI POPOVICI

100 ani de la naștere și 20 ani de la moartea sa

Intr-adevăr „dragostea nu cade niciodată”, nici când cel drag nu se mai află printre aceia pe care el însuși i-a îndrăgit. Adevărul acesta se confirmă și cu prilejul aniversărilor și comemorărilor unor oameni, care au ajuns a fi considerați mari personalități, tocmai datorită roadelor dragostei lor față de oameni, față de întreg poporul din care fac parte. De la un asemenea eveniment comemorativ la altul, în decurs de zece sau douăzeci de ani, dragostea noastră față de cel care ne-a arătat cât de mult ne-a iubit poate să scadă, dar ea se reaprinde din gând în gând, din inimă în inimă și devine un impresionant fenomen psihologic de masă. Așa s-a întâmplat și cu simțământul dragostei noastre față de cel care a fost profesorul, dirijorul, compozitorul și părintele Timotei Popovici. Cu timpul a mai slăbit, dar nu a „căzut”, ci acum, la 100 ani de la nașterea celui pe care îl aniversăm, și la douăzeci ani de când ne-a părăsit, această dragoste se reaprinde mai respectuoasă și mai caldă ca oricând.

Și pînă acum, în biserică i-am cîntat cîntările Liturghiei, mai ales „Fericirile”, „Cu vrednicie”, „Sfînt”, „Pe Tine te lăudăm”, „Axionul” și irmoasele. În tradiționalele concerte din Duminica precedentă Crăciunului, cele mai multe colinde au fost programate, în fiecare an, dintre cele tipărite în caietele „Florile Dalbe” (I și II). Dar, copleșiți de poezia și sfințenia acestor colinde, le cîntam ca și cum ar fi fost ale noastre; atît de apropiate le simțiam și atît de profund ne integram în ele.

Și iată, acest an aniversar și comemorativ ne aduce aminte că toate aceste colinde, înainte de a le fi înveșmîntat armonice, atît de măiestrit, Timotei Popovici, nu au fost piese corale și că, înainte de a le edita autorul lor, niciun alt cor, decît cel din Sibiu, nu le-a cîntat. De asemenea ne aducem aminte că tradiția concertelor de colinde din Catedrala mitropolitană nu a început decît din anul 1926, cînd Timotei Popovici a dirijat cel dintîi asemenea concert și apoi încă nu mai puțin de cincisprezece. Nici amintirile cîntărilor ale Liturghiei, pe care corul Catedralei le cîntă atît de simțit, nu au fost înainte de a le compune sau de a le armoniza, cu talent și cu simțire preotească, părintele Timotei Popovici.

Cei care simțim nevoia de a ne încălzi inimile și prin cîntare românească și cîntăm în diferite coruri de artiști amatori, de multe ori am dat viață zglobului cîntec „La oglindă”; ne-am înduioșat și apoi ne-am îmbărbătat, cîntînd poemul „Craiuul Munților”, ne-am mulcomit simțirile și ne-am înșeninat cugetele în unduirile „Cîntecului de leagăn” și ale altor cîntece populare, culesse și prelucrate de Timotei Popovici, dar ne lăsam răpiți de farmecul lor, de căldura și dulceața vocilor soliste sau uneori, și de forța sugestivă a gesticii dirijorului și, împreună cu publicul care ne aplauda, aproape uitam că, în primul rînd, datoram succesul nostru autorului anonim al acestor nestemate muzicale — poporului — dar și celui care le-a cules și le-a făcut încă și mai frumoase și mai bogate decum erau în starea lor folclorică. Toate aceste fapte adevărate și altele ne revin în minte acum, în aceste zile de pios și cald omagiu postum.

Zorii acestei sărbătoriri larg-cuprinzătoare au început a se revărsa încă înainte cu doi-trei ani. Elevii de altădată, foștii coriști, colegii mai tineri, cunoscuții și, poate chiar unii dintre mulții beneficiari ai inimii caritabile a lui Timotei Popovici, presimțeau apropierea centenarului nașterii sale; verificau datele biografice și se încredințau că, într-adevăr, anul 1970 se cade să fie și un an al sărbătoririi vrednicului muzician.

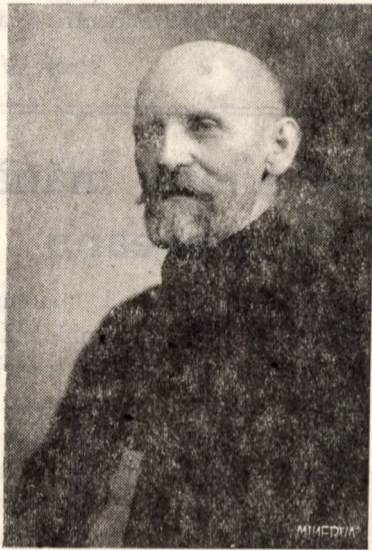
Ce datorăm lui Timotei Popovici și de unde atîta recunoștință dragoste?

Foștii săi elevi, al căror număr este de ordinul miilor, pe lângă inițierea în muzică, îi datorează educația lor în spiritul omeniei, al hărniciei și al cinstei, virtuți care i-au ajutat să devină cetățeni vrednici, folositori patriei și lor înșiși. Nu este singurul care le-a făcut această educație, dar el este cel care a contribuit cu cel mai mult apăs la realizarea ei. Chiar și celor care i-am fost numai coriști și colegi mult mai tineri, cînd ne gîndim la îndrumătorul nostru de atunci, ne vine în minte, mai întîi, chipul educatorului: Timotei Popovici sfîntitorul, povățuitorul, moralizatorul, muștrătorul drept. Cînd trebuia să ne facă vreo observație mai tare, își asprea vorba, dublînd consoanele, și ne răscolea sufletul, privindu-ne cu ochi scînteietori. Dar, așa cum scriam și altădată, nimeni nu l-a auzit țipînd către cineva. Desigur, foștii săi cîntăreți din corul Școlii Normale „Andrei Șaguna” și cei din corul Catedralei mitropolitane din Sibiu,

sau din alte coruri pe care le-a dirijat, îi datorează și cea dintîi inițiere în cîntarea corală aleasă.

A fost un dirijor talentat și energic. Lucra cu corul, fără a-i obosi pe cîntăreți și fără a „înțoarce” inutil și nici pentru a învăța — personal — partitura, în repetiții, ci studia totul acasă, încît la „probele” de cor venea bine pregătit. În biserică și pe scenă, dirija „fără partitură”, de fapt fidel partiturii, pe care o avea în minte. Primul cor prin care s-a manifestat, a fost cel de copii, din Brașov, unde a funcționat ca profesor din anul 1896 pînă în 1899, cînd se stabilește în Sibiu.

Corul Institutului pedagogic-teologic din Sibiu a beneficiat — din plin — de talentul pedagogic dirijoral a lui Timotei Popovici, între anii 1899—1919, timp în care compozitorul a funcționat la această școală. Pentru acest cor, ca și pentru cele câteva — puține — coruri bărbătești românești, care existau pe atunci, a întocmit un „Repertor

Timotei Popovici

coral”, în care, pe lângă compoziții de autori români, a înmănușiat și lucrări corale din repertoriul muzical universal, încă o dovadă că prețuia și cultura altor popoare. După terminarea primului război mondial, trecînd, ca profesor de muzică, la nou-înființata Școală Normală „Andrei Șaguna”, părintele Timotei Popovici a făcut ca jama bună a corului Școlii să fie cunoscută în toată țara, prin turneele pe care le-a întreprins și prin dese manifestări muzicale în Sibiu.

A iubit mult corul Catedralei mitropolitane din Sibiu și i s-a dedicat cu toată ființa. Nu și-a luat concediu de la dirijarea acestui cor decît foarte rar, câteva zile. A izbucit să-l ridice la nivelul unui factor de cea mai eficientă atragere a credincioșilor la Sf. Liturghie. Și astăzi, în bună măsură, acest cor cîntă potrivit stilului pe care i l-a imprimat părintele și profesorul Timotei Popovici, iar cărțile din care cîntă acest cor sînt cele pe care le-a editat el, întemeietorul corului permanent al Catedralei ortodoxe române din Sibiu, cu sprijinul mitropolitului Nicolae Bălan. Sub bagheta sa au răsunit, în această măreață biserică, voci impresionante, ca cea a preotului Isaia Popa (care a cîntat și ca elev al lui Gheorghe Dima), apoi cea a profesorului Petru Gherman, a baritonului Irimie Constandin etc. În toți cei peste 20 ani, cît a dirijat corul Catedralei, Timotei Popovici nu a cerut să fie retribuit pentru această muncă în plus.

Milioane de oameni, care, în decursul anilor, au ascultat, în interpretare vie, sau în emisiuni radiofonice, cîntece de Timotei Popovici, își aduc aminte acum, cu recunoștință, de compozitorul lor. Oricare dintre cîntecele amintite pînă aici și toate celelalte pe care le-a compus sau le-a înveșmîntat armonice, cu 30, 40 sau chiar 50 de ani înainte, se cîntă și acum și au aceeași putere de pătrundere în sufletele ascultătorilor, îmbîindu-i la trăire superioară. Pe lângă talentul personal, se mai reflectă în aceste cîntece și știința de carte muzicală pe care a învățat-o la Conservatorul din Iași, între anii 1893—1896.

S-ar putea spune că — relativ — Timotei Popovici nu a compus mult, dar toți sîntem de acord că a compus frumos și curat, pe texte religioase ca și pe texte laice, alese — acestea din urmă — dintre cele cu cel mai bun fond moral. Da, acest fond moral bun a constituit criteriul primordial potrivit cărui își alegea cîntecele populare laice, în vederea armonizării sau prelucrării lor. Colindele... adevărate nestemate muzicale și poetice. „Florile dalbe”, „Praznic luminos”, „Linu-i lin” și cele aproape 40 colinde tipărite pe cheltuielă proprie, le-a ales dintre cele mai frumoase. Cîntecele pentru

copii: „Vine Mai”, „Moara”, „Școlăreii și școlărițe”, „Ce mi-i mie drag în lume” și altele trăiesc și astăzi, păstrînd seninul în sufletele multor copii-școlari.

Cu toate că au trecut 20 ani de cînd osemintele sale odihnesc la Lugoj, alături de mormîntul devotatei sale soții, învățătoarea sibiană Victoria, născută Joandrea, Timotei Popovici trăiește — comemorativ — în toți cei ce l-au cunoscut și au beneficiat de roadele muncii sale artistice și de cunoașterea tonifiantului său exemplu și model de viață în cinste și omenie creștinească. A fost un om adevărat, un preot adevărat, o personalitate morală foarte bine definită pozitiv. Pe lângă bunele însușiri sufletești amintite pînă aici, Timotei Popovici a mai avut și aceea a unei inimi deosebit de caritabile. A ajutat foarte mulți oameni: elevi săraci (pe unii pînă și în timpul anilor de studenție la Conservator), tineri ucenici la meserii și oameni nevoiași, de care, în acel timp, erau destui. Dacă a murit sărac, într-adevăr fără să agonisească nicio avere materială, se datorește faptului că a fost foarte darnic. A fost un om bun, bun de tot. Poate, mai ales datorită acestei bunătăți părintești, în sufletele multora dintre noi se reaprinde astăzi dragostea noastră recunoștințoasă.

Să grijim nu numai ca această dragoste să nu „cadă”, dar nici să nu slăbească. În rugăciunile noastre pentru cei adormiți, să ne rugăm în fiecare an, cel puțin la 11 iulie, dată la care a trecut la cele veșnice, pentru odihna sufletului răposatului rob al lui Dumnezeu, protopopul Timotei.

Spre folosul nostru sufleteș și în semn de recunoștință dragoste mai des să-i cîntăm cîntările, curatele și frumoasele sale cîntări.

Gheorghe Șoima

INFORMAȚII

● Sîmbătă, 22 august 1970, în sala de lectură a Institutului Teologic Universitar din Sibiu a avut loc o adunare, consacrată celei de a 26-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist, la care au luat parte salariații de la Centrul Arhiepiscopesc și de la Institutul Teologic Universitar din Sibiu.

Adunarea a fost prezidată de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, care a rostit un cuvînt de deschidere, reliefînd marile transformări care au avut loc în Patria noastră după 23 August pînă astăzi, precum și unele aspecte ale activității Bisericii noastre în acest interval.

În continuare, dl I. Floca de la Centrul Arhiepiscopesc a citit referatul intitulat: „23 August”, pe marginea căruia au luat cuvîntul: P. C. vicar arhiep. Tr. Belășcu, P. C. prof. M. Șesan, P. C. insp. I. Stoica și d-na M. Beraru.

● În prima parte a lunii iunie a.c. la Zürich (în Elveția) a avut loc o reuniune, la care au participat 23 de teologi, din 15 țări, între care și 4 teologi ortodocși, în cadrul căreia s-au dezbătut principalele concluzii ale conferinței care a avut loc în luna martie a.c. la Ajaltun (Liban), avînd ca temă: „Dialog cu credincioșii din timpul nostru”.

Între altele, în timpul lucrărilor s-a conturat ideea că dialogul între credincioșii din timpul nostru trebuie să se desfășoare în duhul dragostei și al respectului reciproc, scopul urmîrit fiind acela al împlinirii sau desăvîșirii personalității omenești, precum și slujirea cauzei păcii într-o societate bazată pe dreptate și stimă reciprocă.

Gînduri creștine

„Poruncă nouă vă dau vouă, să vă iubiți întreolaltă”.

(Ioan 13, 34)

Dumnezeu-Creatorul a dat cel mai strălucit exemplu de dragoste către om, încît chiar pe Fiul Său l-a trimis în lume, ca să învețe și chiar să moară pentru acest om pe cruce, ca să se poată mîntui spre o viață veșnică fericită, și una bineplăcută pe pămînt, prin cadrul sfintei Sale Biserici și în bună colaborare cu toți semenii.

De aceea sf. Biserică susține cultul Sfinților, pentru ca urmîndu-le pilda, creștinii să aibă îndrumare concretă, că și dintre oameni se ridică unii cu viață virtuoașă, stăruind necontenit împotriva păcatelor.

De aceea, porunca Mîntuitorului „să vă iubiți” apare ca „nouă”, fiind deosebită de dragostea egoistă și îndrumînd astfel spre adevărata relație evanghelică dintre creștini, prin care se „înnoiește” necontenit viața spre fericire.

Gînduri creștine

„Cele ce ies din gură pornesc din inimă și acelea strică pe om“.

(Matei 15, 18)

Din gura unui om, în principiu, nu pot să iasă decît numai cuvinte bune, fiind el de aceea om, și nicidecum vreun cuvînt rău și urît.

Pentru credincioșii creștini stă îndrumarea Psalmistului, care arată că în trecut: deșertăciuni a grăit fiecare către aproapele său, buze viclene în inimă și cele rele a grăit (Ps. 11, 2).

Dar de cînd a venit Mîntuitorul Iisus Hristos și a dat credincioșilor Sf. Sa Evanghelie, situația trebuie să se schimbe radical. De aceea se spune în Noul Testament: „Fiecare dintre noi să caute să placă aproapelui, la ce este bine, spre zidire“ (Rom. 15, 2); „Din gura voastră să nu iasă nici un cuvînt rău, ci numai care este bun, spre zidire, după trebuință și care să dea har celor ce ascultă“ (Efes. 4, 29); „Vorbirea voastră să fie totdeauna plăcută, cu sare dresă, ca să știți cum trebuie să răspundeți fiecăruia“ (Colos. 4, 6). „Dacă cineva socotește că este cucernic, dar nu-și ține limba în frîu, își amăgește inima și cucernicia acestuia este zadarnică“ (Iacov 1, 26); „De cel ce greșește astfel să te îndepărtezi“ (Tit 3, 10).

De aceea spunea Mîntuitorul: „Nu tot așa va fi între voi“ (Matei 20, 26), „căci fiecare din cuvintele sale va fi osîndit“ (Matei 12, 37).

Comentînd aceste texte biblice, Sf. Ioan Gură de Aur arăta în cartea sa: Despre Preoție, că multe „boli sufletești“ tulbură viața creștinului, și îi îndeamnă gura la păcătuire, precum sînt lipsa de prietenie și de omenie, mînia, invidia, cearta, ponegrirea, minciuna, bănuiala pripită, bucuria de greșala altuia, mîndria, lipsa de smerenie, continua stare de nemulțumire și criticism, și altele de acest fel.

„Cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați“.

(Sf. Liturghie)

Prin aceste cuvinte Biserica îi cheamă pe credincioși să se apropie cu respect, cu încredere și bunătațe sufletească de Sf. Euharistie, căci aceasta a fost instituită de Mîntuitorul din deplină dragoste, respect și încredere în Tatăl Ceresc, în vederea mîntuirii tuturor.

Chemarea Bisericii era în adevăr o chemare nouă, căci în vechile religii nu exista o legătură strînsă între zei și credincioșii lor. La romani religia era mai mult un contract bilateral: dau și-mi dai; la greci era un dialog; la iudeii monoteiști erau promisiuni; la babilonieni, egipteni, hinduși, chinezi și japonezi religia avea caracter de supunere feudală a credincioșilor către zeități; la mexicani stăruia groaza sacrificiului; la daci solul era aruncat în sulii; la populațiile cu civilizație primitivă concepția religioasă consta în acțiuni zgomotoase. Sclavii nu beneficiau de acțiuni religioase.

Spre deosebire de această greșită înțelegere a simțămîntului religios, Hristos-Mîntuitorul stabilește de la început o legătură de intimitate și de prietenie cu ascultătorii săi sinceri, vestindu-le cu toată căldura sufletului Său plin de dragoste către toți: „eu sînt calea, adevărul și viața“ (Ioan 14, 6); „să iubești pe Domnul Dumnezeu tău... și pe aproapele ca pe tine însuși“ (Matei 22, 37—39); ca îndrumare în viață indică „fericirile“ și pe toți îi cheamă „veniți la mine că sînt bun și blînd“; iar Apostolilor le dă misiunea ca vestind Sfînta Evanghelie să-i dezlege pe credincioși și de păcatele lor, zicînd „cărora veți ierta păcatele, le vor fi iertate și cărora veți ține vor fi ținute“ (Ioan 20, 23).

În plus Mîntuitorul dă asigurarea: „iată Eu cu voi sînt în toate zilele“ (Matei 28, 20).

„Fericirile sînt ochii care văd cele ce vedeți voi“

(Luca 10, 23)

Mîntuitorul Hristos a atras atenția ascultătorilor Săi, că mulți prooroci și regi au voit să vadă

„ceea ce vedeți voi, dar n-au văzut, și să audă ceea ce auziți, dar n-au auzit“ (Luca 10, 24). În adevăr, unică era împrejurarea ca credincioșii să poată trăi în preajma Mîntuitorului, ca Fiul Omului. De aceea Mîntuitorul a dat posibilitate urmașilor întru credința Sa să-L cunoască pe Mîntuitorul prin cadrul Bisericii, al Sf. Evanghelii și al Sf. Euharistii. Acestea stau neconținut mărturie de îndrumare pentru mintea, voința, vorbele și faptele credincioșilor creștini ortodocși.

Și pentru ca cele văzute de credincioșii de atunci să poată fi „văzute“ cu ochii minții și ai credinței și de urmași, Sf. Evanghelie a fost vestită la toate neamurile, fiind activitatea Mîntuitorului o lucrare dumnezeiască, și nicidecum omească, cum s-a pronunțat cărturarul Gamaliel (Fapte 5, 34 s).

Astfel, și după aproape două milenii, se oferă credincioșilor creștini ortodocși același prilej să-L vadă cu ochii lor și să-L audă cu urechile lor pe Mîntuitorul Iisus Hristos, în Biserică, din partea clerului rînduit, care cu strictete păzește adevărurile credinței ortodoxe, pentru ca să asigure astfel mîntuirea credincioșilor lor, făcîndu-i fericiți încă în viața aceasta, în pregătire pentru cea viitoare.

Prof. M. Șesan

Hramul sfintei mănăstiri Brîncoveanu

Praznicul Adormirii Maicii Domnului, hramul Mănăstirii Brîncoveanu de la Sîmbăta de Sus, ne prilejuiește în fiecare an manifestarea și îmbogățirea simțămîntelor noastre de evlavie creștină față de Maica Domnului și de cinstire și recunoștință față de vrednicii și fericiții ei ctitori, care au ridicat și au restaurat acest sfînt locaș de închinare, în această minunată și pitorească așezare de pe Valea Sîmbetei, adevărată „gură de rai“ a Țării Făgărașului.

Sf. Liturghie arhierescă a înfrățit rugăciunea și cîntarea tuturor cu frumusețea naturală a locului și cu lumina și căldura unei minunate zile de vară.

După Sf. Liturghie au vorbit:

P. Cuv. arhim. Serafim Popescu, despre viața Maicii Domnului și dragostea ei plină de grijă pentru Fiul său, Domnul nostru Iisus Hristos.

P. C. prot. Traian Belăscu, vicar arhiepiscopesc, despre sublima chemare a mamei, prețuită și cinstită în viața familiei, a Bisericii și a Patriei.

Prea Sfințitul Episcop-vicar Visarion vorbește credincioșilor despre locul important pe care îl are Sf. Fecioara Maria în evlavia și credința Bisericii noastre, pentru că prin ea s-a dăruit lumii Mîntuitorul Iisus Hristos, izvorul mîntuirii și vieții noastre creștine.

Înalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit Nicolae încheie seria cuvîntărilor, rostind printre altele că mutarea Maicii Domnului la viață ne aduce aminte tuturor de sfîrșitul nostru al fiecăruia, despre care credem și mărturisim că este tot o mutare, o trecere de la viața cea trecătoare, la viața cea veșnică și nepieritoare.

Credința și convingerea că viața noastră de aici nu se sfîrșește în moarte, ci ea continuă în veșnicie, în nemurire, ne însufletește și ne întărește în strădania de-a vieții în așa fel încît să cucerim și să dobîndim o veșnicie de fericire, de viață și lumină, străină de osîndă, de pedeapsă. Aceasta o vom dobîndi numai dacă vom ști să ieșim din cercul îngust al preocupărilor egoiste, punîndu-ne viața în slujba idealului de slujire a Bisericii, a poporului, a Patriei și omenirii.

În continuare se săvîrșește sfințirea apei, stropirea credincioșilor, sfîntul maslu pentru bolnavi și ectenia morților la mormîntul mitropolitului ctitor Nicolae Bălan.

Cu bucuria unor noi roade duhovnicești în suflete, credincioșii participanți la praznicul Mănăstirii Brîncoveanu s-au întors la casele lor cu hotărîrea de-a spori faptele cele bune de slujire a Bisericii și Patriei noastre.

F. C.

La nașterea Maicii Domnului

Sărbătoarea nașterii Preasfintei Născătoare de Dumnezeu se prăznuiește în 8 septembrie. De obicei, în Biserica Ortodoxă pomenirea Sfinților se face în ziua morții lor, totuși, în mod excepțional, pentru darurile lor Biserica sărbătorește ziua nașterii Sf. Ioan Botezătorul și a Maicii Domnului.

Maica Domnului este femeia cea promisă lui Adam și Eva după căderea lor în păcat, care va zdrobi capul șarpelui, fecioara cea minunată, care, după profetul Isaia (7,13), va naște pe Emanuel și pe care arh. Gavriil o numește plină de dar și binecuvîntată între femei (Luca 1, 28—43). Fecioara Maria este aceea care s-a făcut Maica Dumnezeului-Om, Mîntuitorul lumii prin puterea Duhului Sfînt, devenind astfel un strălucit model al virtuților. Așadar, Biserica noastră pe drept prăznuiește nașterea Maicii Domnului, pentru că ea vede întru dînsa luceafărul care premerge Soarelui mîntuirii noastre și floarea din rădăcina lui Iesei, din care curînd avea să odrăslească fructul binecuvîntat, Mîntuitorul lumii.

În fiecare Biserică ortodoxă se află icoana nașterii Maicii Domnului. În această amintire, încă din sec. IV, Biserica a orînduit sărbătoarea aceasta. Tot din acel timp s-au construit și biserici în amintirea acestui praznic: Nașterea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, începutul mîntuirii noastre, casă creată de Înțelepciunea lui Dumnezeu. Sub cuvîntul „Înțelepciune“, din grecește „Sofia“, se înțelege „Fiul lui Dumnezeu“. Însemnătatea înfățișării icoanei „Înțelepciunea lui Dumnezeu“ se explică prin cuvintele din pilda lui Solomon: „Înțelepciunea lui Dumnezeu este Domnul, care și-a creat casă“. Casă înseamnă Biserica lui Dumnezeu sau Maica Domnului, ca o biserică însuflețită a mîntuirii.

Să vedem în cîteva cuvinte înfățișarea exterioară a Maicii Domnului.

Sf. Fecioară Maria este fiica pioșilor părinți Ioachim și Ana. Ea și-a încheiat viața sa pămîntească la adînci bătrînețe. Știri istorice despre înfățișarea ei exterioară s-au păstrat în opera Sf. Epifanie și a lui Nichifor Calist.

Fecioara Maria era de statură potrivită. Culoarea feței era aceea a bobului de grîu, părul blond-auriu, ochii clari, privirea pătrunzătoare, sprîncenele puțin înclinate și destul de negre, nasul prelungit, buzele trandafirii din care curgea un gîai foarte plăcut, fața puțin prelungită. Din toată înfățișarea Fecioarei Maria emana simplitate și desăvîrșită smerenie. Toți contemporanii ei, care au avut fericirea de a o vedea și cunoaște în timpul vieții sale pămîntești, confirmă că înfățișarea îi era de o frumusețe desăvîrșită. Sf. Dionisie Areopagitul, după trei ani de la convertirea sa la creștinism de către Ap. Pavel, s-a învrednicit să vadă pe Preasfînta Fecioară Maria în Ierusalim, cînd ea era deja în vîrstă înaintată și, descriînd această întîlnire Apostolului Pavel, Dionisie se exprimă că a rămas extaziat de marea frumusețea ei dumnezeiești și că el ar fi fost gata să i se închine ca lui Dumnezeu, dacă n-ar fi știut că Dumnezeu este numai unul singur.

Hainele ei erau simple, cu un mers maiestos și sigur, privirea serioasă și plăcută, vorbirea agreabilă ce se revarsă dintr-o inimă blîndă. Toată frumusețea sufletului ei era întipărită pe față. Această frumusețe exterioară era doar numai un acoperămînt transparent al frumuseților sale sufletești.

De aceea, Sfinții Părinți subliniază că Sfînta Fecioară ne uimește nu numai prin neprihănirea și curăția frumuseții trupesti, ci îndeosebi prin desăvîrșirea ei sufletească. Ea era cu inima smerită, înțeleaptă în conversații, vorbea puțin și negrăbit, sîrguincioasă la citit: muncitoare, respectuoasă, luînd ca judecător numai pe Dumnezeu. Era milostivă față de săraci și suferinzi, nerufuzînd ajutorul nimănui, fapt ce a înălțat-o mai presus decît toți Sfinții, mai presus chiar și de puterile cerești. Din acest motiv, Biserica îi cîntă: „Ușa milostivirii deschide nouă, binecuvîntată Născătoare de Dumnezeu“.

Așa se face că creștinii neîncetat o cheamă în ajutor în toate necazurile și nevoile și i se încredințează sub apărarea ei.

Să cinstim deci pe Maica Domnului, ca pe „Maica lui Dumnezeu“ și mama noastră a tuturor, urmînd pilda vieții sale curate și ziditoare.

Pr. C. Pistrui